

14 april 2014

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te Amsterdam,
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. drs. M. Jeltjes, advocaat te Amsterdam

tegen:

(*wijlen*) **Broeder [naam]**,
geboren en overleden op onbekende data,
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens zijn leven verbonden aan de Congregatie van Broeders
Franciscanen Bleijerheide

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 23 januari 2013.

Op 27 maart 2014 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de klacht is behandeld en waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen met zijn zus. Hij heeft zijn standpunt toegelicht. Klager werd bijgestaan door mr. Jeltjes, voornoemd.

Namens aangeklaagde is niemand verschenen, nu de Congregatie van Broeders Franciscanen Bleijerheide geen kerkelijk verantwoordelijke meer heeft.

2. De klacht (zakelijk weergegeven)

2.1. Klager verbleef van 1968 tot 1972 in het [jongenspensionaat] te [plaats]. Aangeklaagde had de leiding over de groep van 20 tot 30 jongens, waarvan klager deel uitmaakte.

Aangeklaagde zocht al vrij snel toenadering tot klager, zeker toen eenmaal bleek dat klager in de weekenden en vakanties niet naar huis ging, zoals de meeste jongens. Het begon vrij onschuldig: aangeklaagde gaf klager extra aandacht. Aangeklaagde vroeg klager regelmatig langs te komen op zijn kamer en praatte dan met klager. Geleidelijk aan ging aangeklaagde klager kusjes geven. Klager vond het vies en onaangenaam dat de baard van aangeklaagde tegen hem aan kwam. Maar aangeklaagde gaf klager ook privileges, zoals het werken in de kas of in de boomgaard. Ook kreeg klager een grote buitenvolière met door klager verzamelde vogels. Deze voorkeursbehandeling had ook grote nadelen. Het vriendelijke gedrag van aangeklaagde kon opeens omslaan. Aangeklaagde was dan agressief tegen klager. Hij gooide

met stoelen naar hem en sloeg hem met onder andere een stoffer. Ook heeft aangeklaagde op een dag de volière opengezet zodat de vogels konden wegvliegen en mocht klager niet meer in de buurt komen.

2.2. Op een gegeven moment bezocht aangeklaagde klager in zijn chambrette op de slaapzaal. Op de slaapzaal ging aangeklaagde op het bed van klager zitten en dan gingen zij praten over de thuissituatie van klager. Klager ging dan vaak huilen. Aangeklaagde begon klager dan te troosten, te kussen, te strelen en daarna ook af te trekken en te pijpen. In het begin pakte hij de handen van klager om onder zijn pij te gaan, maar dat werkte niet. Klager trok zich terug en lag verstijfd om aangeklaagde de zin te ontnemen. Echter aangeklaagde ging toch door. Klager sloot dan zijn ogen, omdat hij niet wilde zien wat er ging gebeuren. Klager was doodsbang voor aangeklaagde. Aangeklaagde ging net zo lang door totdat klager klaarkwam, daarna was het over. Het klaarkomen was een puur lichamelijke reactie. Dit geheel duurde ongeveer 15 tot 20 minuten, echter in de vakanties als iedereen weg was, nam aangeklaagde meer tijd. Als aangeklaagde klaar was, ging hij weg en kon klager de slaap niet meer vatten. Hij was bang en voelde zich alleen en hopeloos. Aangeklaagde dreigde constant onder andere dat hij zijn voorkeursbehandelingen zou beëindigen.

Dit alles heeft vier jaren geduurd, vanaf 13 jarige leeftijd totdat klager op 16 jarige leeftijd door zijn broer, die door klager op de hoogte was gesteld van het misbruik, uit [internaat] is gehaald.

2.3. Klager is door het seksueel misbruik de realiteit van een normaal leven kwijtgeraakt. Klager was nog een jonge jongen toen zijn hele leven op zijn kop werd gezet door aangeklaagde. Vrijwel zijn hele leven is hij door psychologen en psychiaters behandeld. Bij [instelling] (een GGZ instelling) is bij klager een persoonlijkheidsstoornis vastgesteld en heeft hij een behandeling voor borderline gehad. Klager heeft de neiging altijd te vluchten, hij is altijd zoekende en onrustig. Hij vluchtte ook in drugs en in seksueel deviant en destructief gedrag. Hij was ook altijd boos op iedereen, omdat hij nooit liefde heeft ontvangen. Klager voelt zich seksueel in de war en hij vraagt zich af of hij homoseksueel is of toch biseksueel. Hij zocht zijn identiteit en wilde eigenlijk niets meer. Sinds april 2013 gaat het eindelijk wat beter met klager omdat hij iemand heeft ontmoet die hem steunt en begrijpt.

2.4. Klager wil erkenning van wat hem is overkomen. Daarnaast wil klager met zijn klacht bijdragen aan het voorkomen van misbruik binnen de Rooms Katholieke Kerk en na een eventuele gegrondverklaring van de klacht wil klager financiële compensatie van hetgeen hem is overkomen.

3. De beoordeling

3.1. Volgens de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

3.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van de Procedure.

3.3. Er zijn meer dan veertig jaar verstreken sinds de feiten die klager aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door het overlijden van aangeklaagde zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klager schetst, hebben plaatsgevonden en wel dat aangeklaagde klager gedurende een periode van ongeveer vier jaar wekelijks heeft gekust, betast en daarnaast handmatig en oraal heeft bevredigd. De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klager zijn verhaal heeft geschreven en ter zitting heeft toegelicht. Daarnaast wordt zijn verklaring ondersteund door de verklaring van de broer van klager die heeft verklaard al tijdens de periode van het misbruik op de hoogte te zijn gesteld door klager en om die reden klager in 1972 van [internaat] te hebben gehaald. Maar ook blijkt uit de verklaring van de zus van klager dat zij al sinds vele jaren van het misbruik op de hoogte is. Ook heeft psychiater [naam] ([instelling]) een verklaring opgesteld waarin hij heeft verklaard dat klager sinds 2009 bij hem onder behandeling is en dat het seksueel misbruik op het [internaat] hierbij aan de orde is gekomen. Daar komt bij dat de klachten tegen aangeklaagde met zaaknummers 2011 T 376 (1), 2011 T 490, 2011 T 540, 2011 T 607 en 2013 T 984, waarbij sprake is van soortgelijk seksueel misbruik, ook gegrond zijn verklaard.

3.4. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidsrelatie hoogst kwalijk is geweest. Klager was ten tijde van de aanvang van het misbruik pas dertien jaar oud. Aangeklaagde was voor hem iemand waarin hij vertrouwen moest kunnen stellen. Klager was aan aangeklaagde overgeleverd, te meer omdat klager in de weekenden en vakanties ook niet naar huis ging zoals de meeste andere jongens.

3.5. Gelet op het feit dat aangeklaagde is overleden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. De gegrondverklaring van de klacht, alsmede de erkenning van het leed dat klager is aangedaan kunnen wellicht bijdragen aan de vermindering van dat leed.

3.6. Over financiële vergoedingen kan de Klachtencommissie niet adviseren. Dit behoort niet tot haar taak. Klager kan zich voor het verkrijgen van schadevergoeding met het onderhavige advies rechtstreeks wenden tot de Compensatiecommissie.

4. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de klacht gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 14 april 2014 door mr. H.J. Schepen, voorzitter, mr. P.R.M. van der Ven en drs. Th. M. Bronzwaer, leden, bijgestaan door mr. M. van der Meulen, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de kerkelijk gezagsdrager en aan klager verzonden.

Op grond van artikel 21.1 van de Procedure stelt de kerkelijk gezagsdrager binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van artikel 21.3 van de Procedure geeft de kerkelijk gezagsdrager daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van artikel 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de kerkelijk gezagsdrager.